

Dosarul nr. 3r-267/22
2-20066901-01-3r-03082022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud. V. Sîrbu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc)

DECIZIE

21 septembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând recursul depus de către Întreprinderea Individuală „Rusu Lidia”,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de
către Întreprinderea Individuală „Rusu Lidia” împotriva Direcției generală
administrare fiscală Nord și Serviciului Fiscal de Stat cu privire la contestarea actelor
administrative,

împotriva încheierii din 25 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a
declarat inadmisibil apelul depus de către Întreprinderea Individuală „Rusu Lidia”,

c o n s t a t ă :

La 18 iunie 2020, Întreprinderea Individuală „Rusu Lidia” a depus cerere de
chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ împotriva Direcției
generală administrare fiscală Nord și Serviciului Fiscal de Stat cu privire la contestarea
actelor administrative.

Prin hotărârea din 30 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost
respinsă ca fiind neîntemeiată acțiunea depusă de către Întreprinderea Individuală
„Rusu Lidia”.

La data de 4 februarie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Întreprinderea
Individuală „Rusu Lidia” a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii
instanței de fond din 30 decembrie 2021, iar la 20 aprilie 2022 a prezentat motivarea
apelului.

Prin încheierea din 25 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost declarat
inadmisibil apelul depus de către Întreprinderea Individuală „Rusu Lidia”, în baza art.
236 alin. (2) lit. d) din Codul administrativ.

La 13 iulie 2022, Întreprinderea Individuală „Rusu Lidia” a depus recurs împotriva
încheierii din 25 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia,
anularea încheierii recurate cu remiterea cauzei instanței de apel pentru examinare.

În argumentarea cererii de recurs a invocat că încheierea instanței de apel este
ilegală și neîntemeiată.

A menționat că la data de 14 decembrie 2021, în instanța de fond a avut loc examinarea cauzei, cu participarea reprezentantului reclamantei – avocatul Dorin Rusu. Deliberarea și pronunțarea hotărârii a fost amânată pentru 30 decembrie 2021, ședință în care nu s-au prezentat.

A precizat că dispozitivul hotărârii instanței de fond l-a recepționat, prin intermediul oficiului poștal, la data de 14 ianuarie 2022. Ulterior, la 4 februarie 2022 a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 30 decembrie 2021 a instanței de fond, iar la 20 aprilie 2022 a prezentat motivarea apelului.

A opinat că în cazul în care nici reclamanta și nici reprezentantul său nu au fost prezenți la pronunțarea dispozitivului hotărârii din 30 decembrie 2021, termenul de depunere a cererii de apel urmează să curgă de la data aducerii la cunoștință a acestuia. Prin urmare, cererea de apel a fost depusă în termenul de 30 zile de la data aducerii la cunoștință a hotărârii contestate, iar în condițiile date încheierea instanței de apel este ilegală și neîntemeiată.

În drept, și-a întemeiat cererea de recurs în baza dispozițiilor art. 236, 241-242, 243 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ.

Prin referința din 19 august 2022, Serviciul Fiscal de Stat a solicitat declararea inadmisibilității recursului depus de către Întreprinderea Individuală „Rusu Lidia”.

În conformitate cu art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 25 mai 2022, fiind notificată recurentei la data de 1 iulie 2022, fapt confirmat prin avizul de recepție/livrare anexat la materialele cauzei (f.d.152).

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul depus de către Întreprinderea Individuală „Rusu Lidia”, este în termen.

În corespundere cu art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ a decis examinarea cererii de recurs fără înștiințarea participanților la proces, cu plasarea datei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, fiind inoportună invitarea părților.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de către Întreprinderea Individuală „Rusu Lidia”, urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă decizie de respingere a recursului.

Din conținutul recursului, rezultă că Întreprinderea Individuală „Rusu Lidia”, nu este de acord cu încheierea din 25 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care apelul depus de către ultima, împotriva hotărârii din 30 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a fost declarat inadmisibil, în baza art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ.

Efectuând controlul judiciar al încheierii supuse recursului, completul specializat a constatat că aceasta a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural.

Or, în corespundere cu art. 232 din Codul administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel. Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Importanța termenelor procedurale este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, pe de o parte, mobilizează cercetarea cauzei, pe de altă parte contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii uzării de către participanții la proces cu rea-credință de drepturile lor procedurale. Neexecutarea dispozițiilor normelor de drept material determină aplicarea sancțiunilor procedurale, cu survenirea efectelor negative.

Astfel, în conformitate cu prevederile art. 236 alin.(2) lit. d) din Codul administrativ apelul se declară inadmisibil în special când a fost depus după expirarea termenului stabilit la art.232 alin.(1).

Instanța de recurs menționează că termenul de procedură instituit de legiuitor pentru demararea căii de atac în ordine de apel este prevăzut de o normă imperativă.

Articolul 232 alin.(1) din Codul administrativ reglementează expres că începutul curgerii termenului de depunere a apelului este determinat doar de un singur eveniment – pronunțarea dispozitivului hotărârii.

Prin urmare, momentul notificării/comunicării dispozitivului hotărârii judecătorești participanților la proces nu influențează data de când începe să curgă termenul de 30 de zile de contestare a hotărârii judecătorești prin depunerea cererii de apel.

Din această ipoteză rezultă că participanții la proces, fiind interesați în soarta soluționării litigiului în care sunt implicați, trebuie să demonstreze un rol activ, manifestând comportament de bună-credință față de drepturile și obligațiile sale procedurale. Astfel, reclamantul trebuia să facă uz de toate drepturile sale procedurale, pentru a lua cunoștință de hotărârea judecătorească pronunțată asupra fondului cauzei.

În speță, dispozitivul hotărârii contestate a fost pronunțat la 30 decembrie 2021, iar cererea de apel nemotivată a fost depusă de către Întreprinderea Individuală „Rusu Lidia”, abia la 4 februarie 2022, deși ultima a fost citată legal la examinarea acțiunii în prima instanță, reprezentantul acesteia participând în ședințele de judecată.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că neexercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de

procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

Reieșind din dispozițiile art.24 alin.(1) din Codul administrativ, reclamanta și reprezentantul acesteia aveau obligația prezumată de a manifesta diligență și atitudine activă și la un interval rezonabil de timp să se intereseze prin mijloace eficiente dacă a fost sau nu pronunțată hotărârea și care este soluția pronunțată prin această hotărâre. Această acțiune procesuală era vital necesară pentru întreprinderea măsurilor de protejare a dreptului de acces la instanță și declararea în termen a căii de atac (apelul), în caz contrar intervenind cu titlu de sancțiune procedurală, declararea apelului inadmisibil în temeiul art.232 alin.(1) coroborat cu art.236 alin.(2) lit. d) din Codul administrativ.

Cu privire la acest aspect Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat în jurisprudența sa că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac, urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. Or, aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza Brumărescu v. România, cauza Marckx v. Belgia). La fel, în cauza Ponomaryov v. Ucraina, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că, deși în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Continuând șirul logic al dezideratelor expuse mai sus, instanța de recurs apreciază ca fiind neîntemeiat argumentul recursului precum că termenul pentru depunerea cererii de apel nemotivată urmează a curge de la data recepționării dispozitivului hotărârii, deoarece la pronunțarea acestuia atât reclamanta cât și reprezentantul său nu au fost prezenți.

Or, legiuitorul, în dispozițiile art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, a condiționat expres începutul curgerii termenului pentru depunerea apelului nemotivat, și anume de data pronunțării dispozitivului și nu a notificării acestuia, fapt ce nu poate fi ignorat de către recurentă/reprezentant.

În concluzie, se reține că alegațiile invocate în cererea de recurs sunt neîntemeiate, contrare celor menționate mai sus și nu constituie temei de anulare a încheierii recurate, care este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil în sensul art. 6 din CEDO.

Din considerentele expuse și având în vedere faptul că, încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea contestată.

În conformitate cu prevederile art. 243 alin. (1), lit. b) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție
d e c i d e :

Se respinge recursul depus de către Întreprinderea Individuală „Rusu Lidia” și se menține încheierea din 25 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu